

Lausunto 25.4.2024 / Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Suomen Ohjelmatoimistot ja Agentit ry:n kirjallinen asiantuntijalausunto koskien HE 32/2024 vp hallituksen esitystä eduskunnalle koskien arvonlisäverolain muuttamisesta.

Suomen Ohjelmatoimistot ja Agentit ry (jäljempänä SOA ry) kiittää mahdollisuudesta lausua Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle esityksestä hallitukselle koskien arvonlisäverolain muuttamista.

Esitys:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvonlisäverolakia. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön EU:n arvonlisäverokantoja koskeva direktiivi. Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin direktiivin edellyttämät suoratoistona lähetettävien tai virtuaalisesti toteutettavien opetus-, tiede-, kulttuuri-, viihde- ja urheilutilaisuuksien, messujen ja näyttelyjen sekä muiden vastaavien tilaisuuksien verotuspaikkaa koskevat säännökset. Elinkeinonharjoittajalle luovutettavaan palveluun sovellettaisiin palvelukaupan myyntimaan yleissäännöstä, jolloin palvelu verotettaisiin ostajan sijoittautumispaikassa. Muulle kuin elinkeinonharjoittajalle luovutettu palvelu, joka liittyy opetukseen, tieteellisiin palveluihin, kulttuuri-, viihde- ja urheilutilaisuuksiin, messuihin ja näyttelyihin ja muihin vastaaviin palveluihin sekä niiden järjestämiseen, verotettaisiin vastaavasti paikassa, johon muu kuin elinkeinonharjoittaja on sijoittautunut tai jossa hänellä on kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka.

Liikuntapalvelujen sekä teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesitysten, elokuvanäytösten, näyttelyjen, urheilutapahtumien, huvipuistojen, eläintarhojen, museoiden sekä muiden vastaavien kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien ja laitosten pääsymaksuihin sovellettavaa alennettua verokantaa koskevan säännöksen sanamuotoa yhdenmukaistettaisiin vastaamaan direktiivin muotoilua. Säännökseen tehtäisiin lisäksi direktiivin edellyttämät tarkennukset siitä, että alennettu verokanta soveltuisi sekä fyysisiin tapahtumiin paikan päällä että suoratoistona lähetettäviin tapahtumiin.

Suomen Ohjelmatoimistot ja Agentit ry:n puoltava lausunto esityksestä:

Kuten tiedämme, virtuaalitapahtumat ovat tulleet entistä merkittävämmiksi osaksi nykyaikaista yhteiskuntaa ja liiketoimintaa. Erityisesti viimeaikaiset tapahtumat, kuten COVID-19-pandemia, ovat lisänneet virtuaalitapahtumien suosiota. Ne tarjoavat monipuolisen ja joustavan tavan osallistua erilaisiin tapahtumiin ilman fyysistä läsnäoloa. Tällaiset tapahtumat kattavat laajan kirjon eri aloja, kuten koulutusta, viihdettä, yritystapahtumia ja konferensseja.

Koska virtuaalitapahtumat ovat edelleen suhteellisen uusi ilmiö, niiden verotuskäytännöt eivät välttämättä ole vielä täysin selkiintyneet. Tässä yhteydessä on hyvä, että virtuaalitapahtumien osalta, vastaavasti kuin fyysisiin tapahtumiin sovelletaan alennettua verokantaa.

Alennetun verokannan käyttöönotossa on useita potentiaalisia etuja:

1. Kannuste virtuaalitapahtumien järjestämiseen: Alennettu verokanta kannustaa yrityksiä ja järjestäjiä panostamaan virtuaalitapahtumien kehittämiseen ja järjestämiseen, mikä edistää innovaatiota ja luo uusia työpaikkoja.

2. Osallistumisen kustannusten alentaminen: Alennettu verokanta pienentää virtuaalitapahtumiin osallistumisen kustannuksia osallistujille, mikä tekee tapahtumista saavutettavampia ja mahdollistaa laajemman osallistujakunnan.

Suomi poikkeaa monesta muusta maasta siinä suhteessa, että suomalaiset eivät ole olleet valmiita maksamaan juurikaan verkossa esitettävästä tapahtuma- ja kulttuuripalveluista. Kaikki toimenpiteet tämän muuttamiseksi tukevat tämän ostotottumuksen muuttamista positiivisesti.

3. Tasapuolisuus fyysisten tapahtumien kanssa: Kun fyysisiin tapahtumiin sovelletaan alennettua verokantaa, on perusteltua soveltaa vastaavaa käytäntöä myös virtuaalitapahtumiin, jotta verotuskäytännöt ovat tasapuolisia eri tapahtumamuotojen välillä.

On tärkeää, että alennettua verokantaa koskien ollaan tekemässä lakiin muutos ja siinä on otettu huolellisesti huomioon kaikki asianmukaiset näkökohdat. Tähän sisältyy esimerkiksi virtuaalitapahtumien erilaiset muodot ja niiden vaikutukset talouteen ja yhteiskuntaan kokonaisuutena.

Halumme korostaa, että virtuaalitapahtumien verotuskäytäntöjen kehittäminen on tärkeää vaikkakaan niiden merkitys ei ole post-korona-aikana enää niin suuri, kuin korona-aikana ohjelmatoimisto- ja tapahtuma-alan näkökulmasta lukuun ottamatta yritystapahtumia. Toivomme, että tämä lausunto auttaa teitä viemään eteenpäin virtuaalitapahtumien alennetun verokannan mahdollista käyttöönottoa.

Ohjelmatoimisto- ja tapahtuma-ala ja sen tulevaisuuden näkymät

Samalla kun myönteistä kehitystä tapahtuu lakisesityksen osalta virtuaalitapahtumien alennetun verokannan näkökulmasta, on ohjelmatoimisto- ja tapahtuma-alan näkökulmasta tehty esimerkiksi hallitusohjelmassa ja kehysriihessä päätöksiä, jotka synkistävät alojen näkymiä.

Yleisesti luovien alojen talous on 16,8 miljardin suuruinen (tilastovuosi. 2022, Luovat ry). Taide- ja kulttuuriala työllistää 136 000 henkilöä ja tapahtuma-ala lisäksi noin 200 000 henkilöä. Kulttuurialan osuus bruttokansantuotteesta on noin 3,1 %, eli suurempi kuin esimerkiksi maa- ja metsätaloudella yhteensä.

SOA ry tuo esille myös asian käsittelyn yhteydessä alennettujen arvonlisäverokantojen noston. Kustannusten nousu tapahtuma-alalla on ollut hyvin voimakasta koronan jälkeen. Kustannukset ovat nousseet huomattavasti yleistä inflaatiotasoa kovempaa esimerkiksi konserttialien vuokrissa. Tämä on jo valmiiksi vaikuttanut alan yritysten kannattavuuteen maltillisista lippujen hintojen korotuksista huolimatta. Arvonlisäveron korotus tulee lisäämään painetta hinnankorotuksiin ohjelmanmyyntialalla tai heikentämään sen kannattavuutta.

Lisäksi ongelmia tuottaa alennettujen arvonlisäkantojen noston aikataulu – tai sen puute. Usein tapahtumien ohjelma ostetaan kuukausia, ellei vuotta aikaisemmin. Lipunmyynti alkaa puolestaan esimerkiksi puolta vuotta aikaisemmin. Jos alennettujen arvonlisäkantojen korotus tapahtuu jo tänä vuonna, ei jo myytyihin lippuihin voi viedä korotusta ja se puolestaan heikentää alan kannattavuutta.

SOA näkee hyvin tärkeänä, että talouden tasapainotustoimien rinnalle löydetään valtiontaloudessa piristäviä kompensoivia toimia ohjelma- ja tapahtuma-alan kasvua vauhdittamaan. Näistä esimerkkeinä voi mainita kulttuuri- ja liikuntaetujen tason nosto ja niiden käytettävyyden kehittäminen.

On myös muita tapoja tukea tapahtuma-alan kysyntää hiljaisessa suhdannetilanteessa, kuten esimerkiksi elämyspalveluiden sähköveron alennus, tapahtumapalveluiden saattaminen kotitalous- ja yritysverotuksen vähennyksen piiriin, lahjoitusvähennyksen laajentaminen myös kulttuuri- ja tapahtuma-alalle sekä valtionavustuslain muuttaminen.

Tapahtuma-ala poikkeaa monesta muusta teollisuudenalasta siinä suhteessa, että hyvin hoidettuna ja säädeltyinä, se voi tuoda kaksinumeroisia kasvukuja tulevina vuosina, mitä ei ole odotettavissa juurikaan muilta perinteisen teollisuuden aloilta.

Lisätietoa:

Veikko Lehtola, puheenjohtaja / SOA - Suomen Ohjelmatoimistot ja Agentit ry
puheenjohtaja@ohjelmatoimistot.fi
+358 50 472 6109

Jukka Varmo, varapuheenjohtaja / SOA – Suomen Ohjelmatoimistot ja Agentit ry
jukka.varmo@livenation.fi
+358 50 579 1597

Laura Haarala, toiminnanjohtaja / SOA – Suomen Ohjelmatoimistot ja Agentit ry
toiminnanjohtaja@ohjelmatoimistot.fi
+358 40 526 7260

SOA - Suomen Ohjelmatoimistot ja Agentit ry (jäljempänä SOA) on vuodesta 2010 toiminut yhdistys, joka edustaa suurinta osaa Suomen ohjelmatoimistoista ja sitä kautta myös suurinta osaa täällä toimivista artisteista. SOA tekee työtä parantaakseen jäsenistönsä ammattialan edellytyksiä ja mm. ylläpitää maassamme yleisesti käytössä olevia ja virallisia esiintyjämyynnin ohjelmatoimitusehtoja. Jäseniä yhdistyksellä on tällä hetkellä yli 50 yritystä.